

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

Rijkswaterstaat
T.a.v. Heijmans Infra B.V.

Postbus 37
5240AA ROSMALEN

Datum
Betreft Beslissing op aanvraag **ONTWERPBESLUIT**

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

Geachte heer [REDACTED]

Op 13 juni 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'A1 Apeldoorn – Azelo fase 2 - Apeldoorn – Twello, onderdeel roek', gelegen in de gemeenten Apeldoorn en Voorst. Het project betreft het verbreden van de A1. De werkzaamheden bestaan uit het verbreden van de huidige rijbanen, de vervanging of nieuwbouw van kunstwerken, de herinrichting van groenstroken en watergangen en de reconstructie van twee verzorgingsplaatsen. De locatie waar deze ontheffing op toeziet zijn de twee verzorgingsplaatsen (de Vundelaar en De Paal). U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de roek (*Corvus frugilegus*).

Procedure

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat (de Minister) heeft op 12 juni 2018 het Tracébesluit A1 Apeldoorn - Azelo (hierna het Tracébesluit) vastgesteld. Dit Tracébesluit heeft betrekking op aanpassingen aan de bestaande A1 tussen Apeldoorn en Azelo, waaronder een verbreding van de bestaande A1. Het Tracébesluit is op 2 oktober 2019 onherroepelijk geworden.

Vergunningen/ontheffingen benodigd voor de realisatie van het Tracébesluit vallen binnen de werkingssfeer van de Tracéwet. Dit besluit is één van de besluiten als bedoeld in artikel 20, tweede lid van de Tracéwet. Op grond van artikel 20, vierde lid van de Tracéwet is dit besluit daarom voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op dit besluit is daarnaast afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

ONTWERPBESLUIT

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de dag van bekendmaking van het definitieve besluit tot en met 1 december 2027 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of wegnemen van nesten van de roek.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'A1 Apeldoorn – Azelo fase 2 - Apeldoorn – Twello, onderdeel roek', Het behelst specifiek de langs de A1 gelegen verzorgingsplaatsen 'Vundelaar' en 'De Paal', respectievelijk aan de noordzijde en zuidzijde van de A1 en tussen hectometerpaal 92.8 tot en met 93.5 gelegen, één en ander zoals is weergegeven in figuur 4 en 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan A1AT Roeken' van 13 juni 2022.
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 7 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan A1AT Roeken' van 13 juni 2022.
- j. U dient in relatie tot de voorgenomen werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de roek. Deze periode loopt globaal van februari tot en met augustus, maar kan eerder aanvangen en/of later eindigen afhankelijk van de heersende klimatologische en meteorologische omstandigheden.
- k. U dient voorafgaande aan de voorgenomen kapwerkzaamheden en buiten de voortplantingsperiode van de roek minimaal tien (indien mogelijk meerjarige) roekennesten vanuit de bestaande kolonie te verplaatsen naar een alternatieve locatie met geschikte nestbomen om de kans op acceptatie van deze locatie te vergroten.
- l. Als alternatieve locatie voor de te verplaatsen roekennesten dient daarbij de groep grauwe abelen ten oosten van de verzorgingsplaats Vundelaar te worden benut zoals weergegeven door middel van figuur 6 als opgenomen in het 'Activiteitenplan A1AT Roeken' van 13 juni 2022.
- m. U dient gedurende 3 jaar na het verplaatsen van de roekennesten de kolonie te monitoren. U dient een jaarlijkse monitoringsrapportage ter kennisname aan te bieden aan de RVO, beginnende in het jaar dat de nesten verplaatst worden, tot de einddatum van de ontheffing. Deze rapportage dient u uiterlijk op 31 december van elk monitoringsjaar aan te leveren. De rapportage dient inzicht te verstrekken in de functionaliteit van de maatregelen ten aanzien van de roek. De monitoring dient om de effectiviteit van de maatregelen te borgen. Daarbij dient onder meer aandacht besteed te worden aan het gebruik van de compensatie door de roek en toe- of afname van roekparen. Monitoring van de roek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de roek. Indien uit de monitoring blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van de aangevraagde lokale populaties in het geding komt omdat de effectiviteit van de mitigerende of compenserende maatregelen in het kader van het project niet voldoende is geborgd, kunnen aanvullende voorschriften worden opgelegd.
- n. Naast de groep grauwe abelen ten oosten van verzorgingsplaats Vundelaar waar roekennesten heen verplaatst worden met als doel daar nieuwe koloniebomen te laten ontstaan, blijven elders op de betreffende verzorgingsplaats ook nog (in potentie geschikte nest)bomen behouden waarvan een deel nog weinig tot geen nesten bevat. U dient in relatie tot de voorgenomen werkzaamheden deze (potentiële) nestbomen voor de roek te sparen en derhalve de kap tot een minimum te beperken.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Overige voorschriften

- o. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
- p. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- q. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Zienschijzen

Op grond van artikel 20, vierde lid, onder c van de Tracéwet kan een ieder tegen dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling zienschijzen naar voren brengen. De termijn voor het indienen van zienschijzen bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag waarop het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage zijn gelegd.

Schriftelijke zienschijzen kunnen worden gericht aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Team Vergunningen Natuur, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle, onder vermelding van 'Zienschijze ontwerpbesluit ontheffing Wet natuurbescherming 'A1 Apeldoorn – Azelo fase 2 - Apeldoorn – Twello, onderdeel roek', DFX-nummer 5190027064940.

Digitale zienschijzen kunnen worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, met het digitale formulier. U vindt het formulier op rvo.nl/ontheffing-A1-Apeldoorn-Azelo. U gaat via rvo.nl/ontheffing-A1-Apeldoorn-Azelo naar de pagina met het formulier.

- Log in met DigiD (als burger) of eHerkenning niveau 2+ (als organisatie).
- Volg de stappen in het formulier en klik op versturen.
- Uw zienschijze is direct bij ons binnen.

U kunt ook iemand machtigen om de zienschijze voor u door te geven. Dit doet u op www.rvo.nl/zaken-regelen.

Mondelinge zienschijzen kunnen worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Team Vergunningen Natuur, bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 9.00 uur tot 17.00 uur op telefoonnummer 088 – 0424242, onder vermelding van 'Zienschijze ontwerpbesluit ontheffing Wet natuurbescherming A1 Apeldoorn – Azelo fase 2 - Apeldoorn – Twello, onderdeel roek, DFX-nummer 5190027064940. Wij schrijven uw gegevens op en bellen u binnen vijf werkdagen terug. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat uw zienschijze zo compleet mogelijk bij ons terecht komt.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190027064940. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Met vriendelijke groet,

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

ONTWERPBESLUIT

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de roek
Artikel 3.1 lid 2 Wet natuurbescherming

De roek is in het plangebied aangetroffen. In april 2020 zijn de te kappen bomen en bosschages langs het gehele tracé, inclusief de verzorgingsplaatsen, gecontroleerd op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels. Op basis hiervan zijn tijdens een veldbezoek in mei 2020 de in april als 'onbekende gebruiker' gemarkeerde nesten nogmaals geïnspecteerd op mogelijke broedvogels.

Op basis van dit actualiserend onderzoek is vastgesteld dat ter hoogte van hectometerpaal 93.0, nabij de verzorgingsplaatsen Vundelaar en De Paal, zich twee roekkolonies aan weerszijde van de weg bevinden. Hierbij zijn respectievelijk 141 nesten (Vundelaar) en 92 nesten (De Paal) vastgesteld. Deze aantallen zijn ook thans nog aanwezig zoals bevestigd op basis van een tweetal bezoeken aan het gebied in maart en april 2022.

Beide verzorgingsplaatsen kennen een (deels gefragmenteerd) bosvlak. Bij verzorgingsplaats Vundelaar bestaat deze hoofdzakelijk uit grauwe abelen en iepen. De roekennesten zijn hier verspreid over bomen aanwezig. Op verzorgingsplaats De Paal bestaat deze uit een mengeling van meerdere soorten bomen en struiken. De roeken bevolken hier het oostelijk deel van de verzorgingsplaats.

Ten aanzien van het verbreden van de A1 dienen, in het kader van capaciteit en veiligheid, de verzorgingsplaatsen Vundelaar en De Paal gereconstrueerd te worden. Op verzorgingsplaats Vundelaar dient de capaciteit voor parkeergelegenheid uitgebreid te worden door een deel van het onverharde terrein te verharderen, er dient daarnaast een geluidswering aangebracht te worden, een oplaadpunt dient uitgebreid en verplaatst te worden en de toerit dient verlegd te worden. De roekkolonie op verzorgingsplaats Vundelaar is verspreid over bomen in meerdere groenvlakken aanwezig. Een deel van de nesten overlapt daarbij het gebied voor het nieuwe wegtracé en de geluidswerende wal en om deze te kunnen realiseren dienen deze bomen gekapt te worden.

Ook op verzorgingsplaats De Paal dienen bomen met roekennesten gekapt te worden vanwege het aanbrengen van een noodzakelijke, geluidswerende voorziening en een constructie voor laadpalen. In relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen op de beide verzorgingsplaatsen is het niet mogelijk om het verloren gaan van de nesten te voorkomen. Op verzorgingsplaats Vundelaar gaat naar schatting 70% van de roekennesten verloren en op verzorgingsplaats De Paal gaan vrijwel alle nesten verloren.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de roek tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 7 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan A1AT Roeken' van 13 juni 2022. De door u voorgestelde maatregelen zijn grotendeels voldoende. Ter aanscherping heb ik in het besluit aanvullende voorschriften opgenomen (voorschriften m en n).

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Roeken zijn niet alleen erg gebonden aan hun nesten, maar ook aan de bomen waar hun kolonie zich bevindt en de omgeving daarvan. De hoop is er daarbij op gevestigd dat de resterende bomen op verzorgingsplaats Vundelaar in alternatieve nestgelegenheid zal kunnen voorzien. Het foerageergebied van roeken aan beide zijden van de A1, vochtige gras- en bouwlanden, wordt niet aangetast door de werkzaamheden. Dit is ook een belangrijk voorbehoud voor het blijvend kunnen functioneren van de nesten. Om de acceptatie van de overige, resterende bomen als toekomstige nestbomen voor de roek te vergroten, bent u daarbij voornemens tijdig en buiten de voortplantingsperiode van de roek minimaal tien (indien mogelijk meerjarige) roekennesten vanuit de bestaande kolonie te verplaatsen naar de oostzijde van de verzorgingsplaats waar zich een groep volwassen grauwe abelen bevindt. Deze bomen kwalificeren zich als geschikte nestboom (deels dezelfde als de huidige nestbomen) en bevinden zich ook dicht bij de huidige nestbomen.

Ook geeft u aan dat de betreffende groep grauwe abelen ten oosten van verzorgingsplaats Vundelaar, samen met de bomen die behouden blijven op de locatie van de huidige kolonie (waarvan een deel nog weinig tot geen nesten bevat), voldoende ruimte bieden om het totaal van de nesten die verloren gaan te compenseren. Om dit kracht bij te zetten neemt RVO hier een aanvullend voorschrift voor op (voorschrift n) dat een minimum aan bomenkap beoogt zodat zoveel mogelijk potentiële nestbomen voor de roek behouden blijven op de verzorgingsplaats. Verder gaat u de ontwikkelingen rondom de roekenkolonie voor drie jaar volgen (monitoring). RVO heeft middels voorschrift m enkele voorwaarden aan deze monitoring verbonden.

Op voorhand kan worden uitgesproken dat de kans op succes groot is. Er gaan nestbomen van de roek verloren, wat een overtreding is van artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming. De resterende bomen op verzorgingsplaats Vundelaar lijken voldoende potentie te hebben om de rol van de huidige koloniebomen te kunnen overnemen. Ook het foerageergebied in de omgeving, bestaande akkers en graslanden, blijft intact. De verzorgingsplaats wordt daarbij weliswaar gereconstrueerd, maar de functie blijft hetzelfde. Naar verwachting zal dit in de gebruiksfase ervan niet tot aanvullende effecten leiden en dus niet van dusdanige aard zijn dat meer verstoring zal worden veroorzaakt dan het huidige verkeer al doet. Er vindt ook tijdens de werkzaamheden zelf geen verhoging van de geluidsdruk plaats aangezien luidruchtige werkzaamheden zoals heien niet plaats zullen vinden.

Al met al kan worden geconcludeerd dat er voldoende zorgvuldig gewerkt wordt (onder meer wordt ook rekening gehouden met het voortplantingsseizoen van de roek) en het plan van aanpak voldoende succesvol lijkt om de roekenkolonie ter plaatse te kunnen behouden. Hiermee wordt geen nadelig effect op de staat van instandhouding van de soort verwacht. Omdat er wel jaarrond beschermde nestlocaties van de roek verloren gaan, is er daarmee wel sprake van een overtreding van artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Andere bevredigende oplossing

U geeft aan dat de geplande ontwikkelingen reeds vastgelegd zijn in een onherroepelijk Tracébesluit. Voor de voorgenomen plannen is volgens u zodoende geen alternatieve locatie beschikbaar. Het verbreden van de A1 vindt plaats ter verbetering van de doorstroming van de cruciale verkeersader. De reconstructie van de verzorgingsplaatsen is daarnaast noodzakelijk in het kader van de veiligheid en doorstroming van deze verzorgingsplaatsen en het alternatief 'geen reconstructie van de verzorgingsplaatsen' is daardoor ook niet mogelijk.

Voor het realiseren van extra capaciteit, oplaadpunten en de nieuwe toerit zijn geen alternatieven beschikbaar die leiden tot een bevredigender ecologisch alternatief in het ontwerp. Optimalisatie van het ontwerp heeft reeds plaatsgevonden. Deze optimalisatie heeft ertoe geleid dat een groep grauwe abelen op verzorgingsplaats Vundelaar behouden kan blijven die dienen als uitwijkmogelijkheid voor de roekenkolonie. Hier worden ook roekennesten uit de te kappen bomen heen verplaatst. Tijdens de werkzaamheden wordt daarbij zorggedragen om het ruimtebeslag op de roekenkolonie zo beperkt mogelijk te houden.

Hoewel daarmee alsnog nestbomen van de roek verloren zullen gaan waarmee een overtreding ten aanzien van de roek niet te voorkomen is, wenst u aanvullend ook zorgvuldig te handelen. Zo wordt door u onder meer rekening gehouden met de meest kwetsbare periode voor de roeken (zijnde de voortplantingsperiode) door buiten deze periode te werken en op deze manier de roeken zoveel mogelijk te ontzien en wordt verdere verstoring zoveel mogelijk geminimaliseerd. Er is daarbij volgens u geen alternatief mogelijk in werkwijze en planning die zal leiden tot minder verstoring.

Al met al kan ook worden geconcludeerd dat het door u aangedragen plan van aanpak omtrent de roek voldoende succesvol lijkt om de roekenkolonie ter plaatse te kunnen behouden. Hiermee wordt ook geen nadelig effect op de staat van instandhouding van de soort verwacht. Daarmee kan ook worden geconcludeerd dat in relatie tot de roek voor een voldoende bevredigende oplossing is gekozen ten aanzien van de uitvoering van het project waarvoor ontheffing wordt aangevraagd. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de roek zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wet natuurbescherming 'volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

De A1 is een belangrijke verkeersader, zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau. Op regionaal niveau verbindt de A1 verschillende regio's in Oost-Nederland en op nationaal niveau verbindt de A1 de Randstad met de voorgenoemde regio's. Tevens biedt het voor de gebieden in Oost-Nederland de belangrijkste verbinding naar Noord- en Zuid-Nederland. Internationaal gezien is de A1 een belangrijke verbinding die Rotterdam en Schiphol verbindt met Twente, Duitsland, Polen en de Baltische staten. Tot slot is de snelweg een van de hoofdverbindingen voor goederenvervoer tussen Nederland en Duitsland.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

ONTWERPBESLUIT

Mede dankzij het belang van de snelweg neemt de verkeersdruk op de A1 steeds meer toe en de huidige capaciteit van de snelweg is ontoereikend. Er zijn structurele files en er is een matige tot slechte verkeersafwikkeling. Ook de verzorgingsplaatsen zijn van slechte kwaliteit, er is parkeeroverlast, slechte voorzieningen en ze zijn daarnaast onveilig. Daarnaast is door het toenemende vrachtverkeer behoefte aan meer parkeervoorzieningen voor vrachtwagens op de verzorgingsplaatsen. Omwille van deze redenen is het noodzakelijk dat deze verzorgingsplaatsen worden aangepakt in het project.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' voldoende is om de negatieve effecten op de roek, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190027064940

Kenmerk
WNB/2022/037.toek.ont

Activiteitenplan A1AT Roeken

Werkzaamheden ter verbreding van de A1 fase 2 (Apeldoorn – Twello)

Document in het kader van werken met wet Natuurbescherming

Datum	Auteur	Status	Documentnummer
19-04-2022		Concept	016541-MEM-2152
06-05-2022		Concept 2.0	016541-MEM-2152
13-06-2022		Definitief	016541-MEM-2152

Inhoud

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel en ambities project	3
1.3 Werkwijze	3
2 Huidige situatie.....	4
2.1 Ligging en beschrijving projectlocatie	4
3 Beschermdenatuurwaarden	5
3.1 Soortgericht onderzoek	5
4 Ingreep en te verwachten effecten	6
4.1 Werkzaamheden.....	6
4.2 Planning werkzaamheden	6
4.3 Effecten.....	6
4.4 Conclusie effecten.....	7
5 Wettelijk belang.....	8
6 Alternatievenafweging	9
6.1 Locatie	9
6.2 Inrichting.....	9
6.3 Werkwijze en planning	9
7 Te nemen maatregelen	10
7.1 Aanbieden van alternatieve nestgelegenheid	10
7.2 Maatregelen in tijd.....	11
7.3 Monitoring.....	11
7.4 Maatregelen in kader van de zorgplicht.....	11
8 Staat van instandhouding.....	13
9 Conclusie aanvraag ontheffing	14
10 Gebruikte documenten en literatuur.....	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Heijmans Infra gaat, in opdracht van Rijkswaterstaat, de verbreding van de A1 uitvoeren tussen Apeldoorn en Twello (onder projectnaam A1AT). Dit werk betreft de tweede fase van een grootschaliger project waar de A1 van Apeldoorn tot knooppunt Azelo verbreed wordt. De eerste fase (onder projectnaam A1AA) is reeds gerealiseerd, ook door Heijmans. Tevens is Heijmans verantwoordelijk voor het vergunningstraject betreffende o.a. de ontheffing soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De verbreding van de A1 is vastgelegd in het Tracébesluit Verbreding A1 Apeldoorn-Azelo welke is vastgesteld op 12 juni 2018.

De werkzaamheden bestaan onder andere uit het verbreden van de huidige rijbanen, de vervanging of nieuwbouw van kunstwerken, de herinrichting van groenstroken en watergangen en de reconstructie van twee verzorgingsplaatsen.

Voorafgaand aan het uitvoeren van dergelijke werkzaamheden, dient een toetsing plaats te vinden op aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Deze toetsing vindt plaats in het kader van de Wet Natuurbescherming. Er hebben reeds verschillende onderzoeken plaatsgevonden. Arcadis heeft in 2020 het meest recente ecologische onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek bouwt voort op de voorgaande onderzoeken van Ecogroen (2012), Royal HaskoningDHV (2018) en Ekoza (2018) en is een uitgebreid soortgericht onderzoek waarbij gekeken is naar alle mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden. Inmiddels is het onderzoek van Arcadis tweemaal geactualiseerd, de meest recente versie stamt van 22 juli 2021 en deze versie is leidend voor onderhavige activiteitenplan.

1.2 Doel en ambities project

Dit activiteitenplan heeft als doel de aanvraag van een ontheffing soortenbescherming Wet natuurbescherming, specifiek de aanwezige roekenkolonie. Om overtredingen op verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen dient rekening gehouden te worden met de aangetroffen beschermde natuurwaarden. In dit activiteitenplan wordt beschreven dat de geplande werkzaamheden vallen onder een geldend wettelijk belang, dat er geen gunstigere alternatieven mogelijk zijn en dat de staat van instandhouding van de aanwezige beschermde natuurwaarden niet in het geding komt.

De projectambities laten zich als volgt beschrijven:

- Creëren van duurzame, toekomstbestendige leefomgeving, voor zowel mensen, plant en dier
- Werkzaamheden uitvoeren, zonder verbodsbepalingen Wet natuurbescherming te overtreden en met behoud van de functionele leefomgeving voor ecologie

In dit document wordt enkel gefocust op de aanwezige roeken (*Corvus frugilegus*) in het project. De overige aanwezige beschermde soorten worden in een ander activiteitenplan behandeld, omdat deze op andere locaties voorkomen en de raakvlakken in verschillende fases van het project plaats gaan vinden.

1.3 Werkwijze

Onderhavige activiteitenplan is opgesteld door een ervaren medewerker en ter zake deskundige van de divisie Landschap en ecologie van Heijmans. In maart en april 2022 is de projectlocatie, met focus op de locatie waar de roeken verblijven, meerdere keren bezocht om een indruk te krijgen van de locatie en het aantal roeken en om de voorgaande onderzoeken te verifiëren. Tevens is de omgeving geïnspecteerd op de meest kans hebbende toekomstige locaties voor de aanwezige roeken.

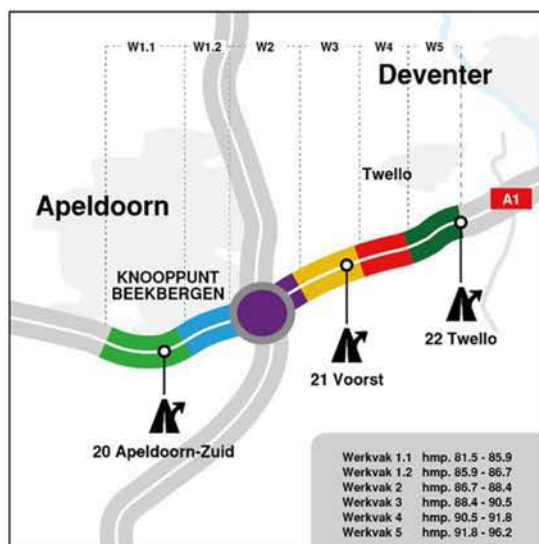
2 Huidige situatie

2.1 Ligging en beschrijving projectlocatie

De projectielocatie bestaat uit de A1 lopende van Apeldoorn (hectometerpaal 81,5) tot en met Twello (hectometerpaal 96,2) en beslaat het volledige oppervlak binnen de grenzen van het Tracébesluit Verbreding A1 Apeldoorn-Azelo. De locatie waar de roeken zich bevinden beperkt zich tot de verzorgingsplaatsen Vundelaar en De Paal van hectometerpaal 92.8 t/m 93.5 in werkvak 5 (zie figuur 1 en 2). Beide verzorgingsplaatsen hebben een bosvlak. Bij verzorgingsplaats Vundelaar ligt deze aan de noordzijde van de snelweg en bestaat hoofdzakelijk uit grauwe abelen (*Populus x canescens*) en iepen (*Ulmus spec.*). Op verzorgingsplaats de Paal ligt de groenstrook aan de noordoostzijde bij de oprit naar de snelweg. Hier bestaat de groenstrook uit een mengeling van meerdere soorten bomen en struiken.

Figuur 1: De twee verzorgingsplaatsen waar de roekenkolonies zich bevinden.

Figuur 2: Projectoverzicht A1 Apeldoorn – Twello

3 Beschermdenatuurwaarden

De meest actuele gegevens omtrent de beschermde natuurwaarden op het project stammen, zoals eerder besproken, van 22 juli 2021. Dit betreft de tweede actualisatie van de oorspronkelijke soortgerichte onderzoek door Arcadis uit 2020. Echter zijn de gegevens van de roeken niet geactualiseerd in dit onderzoek. Derhalve zijn de gegevens uit 2020 leidend en onderstaand wordt kort besproken wat dit onderzoek meldt over de aanwezige roeken.

3.1 Soortgericht onderzoek

Op 8 april 2020 heeft onderzoek plaatsgevonden naar jaarrond beschermde nesten. Hieruit kwamen de twee roekenkolonies op verzorgingsplaatsen Vundelaar en De Paal naar voren. Op 14 mei 2020 zijn hier het aantal nesten vastgesteld. Op verzorgingsplaats de Vundelaar gaat het om 141 nesten, op verzorgingsplaats De Paal om 92 nesten. Van het aantal nesten heeft geen actualisatie plaatsgevonden in het onderzoek van Arcadis uit 2021. Deze aantallen nesten werden echter wel bevestigd tijdens het veldbezoek door de ecooloog van Heijmans in maart en april 2022. De locatie van roekenkolonies is hieronder weergegeven met blauwe cirkels (figuur 3).

Figuur 3: De locaties van de roekenkolonies op verzorgingsplaatsen Vundelaar en de Paal, aangeduid met blauwe cirkels

4 Ingreep en te verwachten effecten

4.1 Werkzaamheden

Ten aanzien van het verbreden van de A1 dienen, in het kader van capaciteit en veiligheid, de verzorgingsplaatsen gereconstrueerd te worden. Op verzorgingsplaats de Vundelaar dient de capaciteit voor parkeergelegenheid uitgebreid te worden door een deel van het onverharde terrein te verharden, er dient een geluidswering aangebracht te worden, het oplaadpunt van Fastned dient uitgebreid en verplaatst te worden en de toerit dient verlegd te worden. De roekenkolonie op verzorgingsplaats de Vundelaar is verspreid over bomen in meerdere groenvlakken. Een deel van de nesten overlapt het gebied voor het nieuwe wegtracé en de geluidswerende wal en om deze te kunnen realiseren dienen deze bomen gekapt te worden. Op verzorgingsplaats De Paal dienen ook bomen met roekennesten gekapt te worden vanwege het aanbrengen van een noodzakelijke, geluidswerende voorziening en een constructie voor laadpalen van Fastned. De werkzaamheden van Fastned worden ook meegenomen in dit activiteitenplan. Het toekomstige ontwerp van de verzorgingsplaatsen is als bijlage toegevoegd aan bijgaand document.

4.2 Planning werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden dient afgestemd te zijn op de aanwezigheid van de roekenkolonie op beide verzorgingsplaatsen. De kap van de bomen dient voor aanvang van de werkzaamheden gereed te zijn en zal plaats moeten vinden buiten de kwetsbare periode van de roek. Deze loopt van maart t/m juli. Echter is het zo dat roeken eind januari al nest indicerend gedrag vertonen. Mede daardoor dienen de bomen dus uiterlijk eind januari gekapt te zijn. In het kader van de veiligheid worden de kapwerkzaamheden daarnaast overdag uitgevoerd, gedurende daglichtperiode.

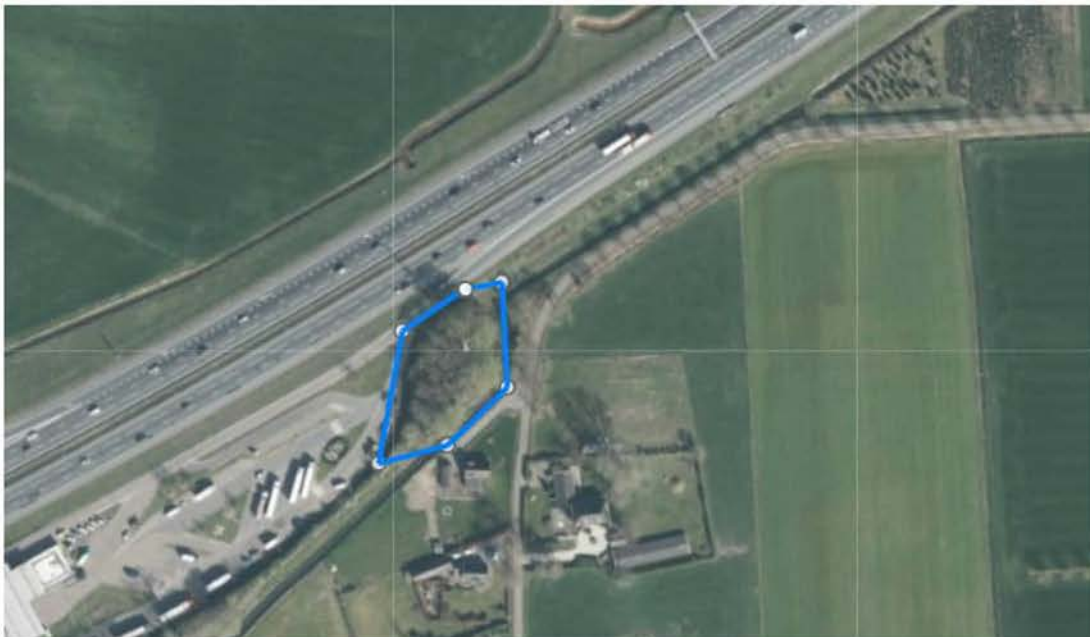
4.3 Effecten

Op beide verzorgingsplaatsen is het niet mogelijk om het verloren gaan van de nesten te voorkomen door middel van mitigatie. Roeken zijn niet alleen erg gebonden aan hun nesten, maar ook aan de bomen waar hun kolonie zich bevindt en de omgeving daarvan. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot het overtreden van de volgende verboden van de Wet natuurbescherming. Het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (artikel 3.1 lid 2) en het mogelijk storen of doden van de vogels (artikel 3.1 lid 1 & artikel 3.1 lid 4).

Tijdens een veldbezoek door de ecooloog van Heijmans is een inschatting gemaakt hoeveel nesten er verloren zullen gaan met de beoogde werkzaamheden. Hieruit wordt duidelijk dat op verzorgingsplaats Vundelaar naar schatting 70% van de nesten verloren zal gaan en op verzorgingsplaats de Paal gaan vrijwel alle nesten verloren. Vermoedelijk zullen door de kapwerkzaamheden de kolonies op beide locaties (deels) verdwijnen. De kans bestaat echter dat een deel van de kolonie de nesten zal gebruiken die niet verloren gaan of dat een deel van de kolonie zich zal vestigen in de andere bomen die behouden blijven. Indien dit het geval is, zullen de beoogde werkzaamheden na de kap geen negatieve effecten op de roekenkolonie hebben aangezien de werkzaamheden niet van dusdanige aard zijn dat zij meer verstoring zullen veroorzaken dan het huidige verkeer al doet. Er vindt geen verhoging van de geluidsdruk plaats aangezien luidruchtige werkzaamheden zoals heien niet plaats zullen vinden. De aan te vragen ontheffing betreft het gebied van de verzorgingsplaatsen de Vundelaar en de Paal weergegeven in figuren 4 en 5.

Figuur 4: Het gebied op verzorgingsplaat de Vundelaar waar de ontheffingsaanvraag voor roeken op gebaseerd wordt.

Figuur 5: Het gebied op verzorgingsplaat de Paal waar de ontheffingsaanvraag voor roeken op gebaseerd wordt.

4.4 Conclusie effecten

Door rekening te houden met de broedperiode van de roeken wordt voorkomen dat broedgevallen verstoord worden en eieren, jonge vogels en nesten verloren gaan in deze kwetsbare periode. De kapwerkzaamheden zullen dan ook voor eind januari uitgevoerd moeten worden. De werkzaamheden die leiden tot het verdwijnen van de nesten zijn niet te voorkomen. Dit wordt nader besproken in de hoofdstukken 5 (Wettelijk belang) en 6 (Alternatieve afweging).

5 Wettelijk belang

De voorgenomen werkzaamheden dienen het wettelijk belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

De A1 is een belangrijke verkeersader, zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau. Op regionaal niveau verbindt de A1 verschillende regio's in Oost-Nederland en op nationaal niveau verbindt de A1 de Randstad met de voorgenoemde regio's. Tevens biedt het voor de gebieden in Oost-Nederland de belangrijkste verbinding naar Noord- en Zuid-Nederland. Internationaal gezien is de A1 een belangrijke verbinding die Rotterdam en Schiphol verbindt met Twente, Duitsland, Polen en de Baltische staten. Tot slot is de snelweg een van de hoofdverbindingen voor goederenvervoer tussen Nederland en Duitsland. Mede dankzij het belang van de snelweg neemt de verkeersdruk op de A1 steeds meer toe en de huidige capaciteit van de snelweg is ontoereikend. Er zijn structurele files en er is een matige tot slechte verkeersafwikkeling. Ook de verzorgingsplaatsen zijn van slechte kwaliteit, er is parkeerverlast, slechte voorzieningen en ze zijn daarnaast onveilig. Daarnaast is door het toenemende vrachtverkeer behoefte aan meer parkeervoorzieningen voor vrachtwagens op de verzorgingsplaatsen. Omwille van deze redenen is het noodzakelijk dat deze verzorgingsplaatsen worden aangepakt in het project.

Gezien het nationale en internationale belang van de A1, is de verbreding van de snelweg (en daaraan gekoppelde werkzaamheden aan de verzorgingsplaatsen) van nationaal belang voor de volksgezondheid en openbare veiligheid.

6 Alternatieven afweging

Een onderdeel van de ontheffingsaanvraag voor het mogen werken met beschermde soorten en het voorkomen van negatieve effecten op beschermde soorten, is de alternatieven afweging.

6.1 Locatie

Voor de voorgenomen plannen is geen alternatieve locatie beschikbaar. Het verbreden van de A1 vindt plaats ter verbetering van de doorstroming van de cruciale verkeersader. De reconstructie van de verzorgingsplaatsen is daarnaast noodzakelijk in het kader van de veiligheid en doorstroming van deze verzorgingsplaatsen en het alternatief 'geen reconstructie van de verzorgingsplaatsen' is daardoor ook niet mogelijk.

6.2 Inrichting

Voor het realiseren van extra capaciteit, oplaadpunten en de nieuwe toerit zijn geen alternatieven beschikbaar die leiden tot een bevredigender ecologisch alternatief in het ontwerp. Optimalisatie van het ontwerp heeft reeds plaatsgevonden. Deze optimalisatie heeft ertoe geleiden dat een groep grauwe abelen behouden kan blijven die dienen als uitwijkmogelijkheid voor de roekenkolonie. Tijdens de werkzaamheden wordt zorg gedragen om het ruimtebeslag op de roekenkolonie zo beperkt mogelijk te houden.

6.3 Werkwijze en planning

Er wordt rekening gehouden met de meest kwetsbare periode voor de roeken door buiten deze periode te werken en op deze manier de roeken zoveel mogelijk te ontzien. Er is geen alternatief mogelijk in werkwijze en planning die zal leiden tot minder verstoring.

7 Te nemen maatregelen

Om de effecten op de roeken en hun nesten zo beperkt mogelijk te houden worden maatregelen getroffen. Hierin wordt onderscheid gemaakt in diverse aspecten ten gunste van de aanwezige natuurwaarde;

- Aanbieden van alternatieve nestgelegenheid (compensatie)
- Maatregelen in tijd (mitigatie)
- Maatregelen in kader van de zorgplicht om slachtoffers te voorkomen (mitigatie)

Door deze maatregelen op te volgen is er passende aandacht voor de effecten op de aangetroffen beschermde natuurwaarden en kunnen de negatieve effecten van de werkzaamheden verzacht worden. Daarnaast zal het ruimtebeslag op de kolonie zo beperkt mogelijk gehouden worden.

7.1 Aanbieden van alternatieve nestgelegenheid

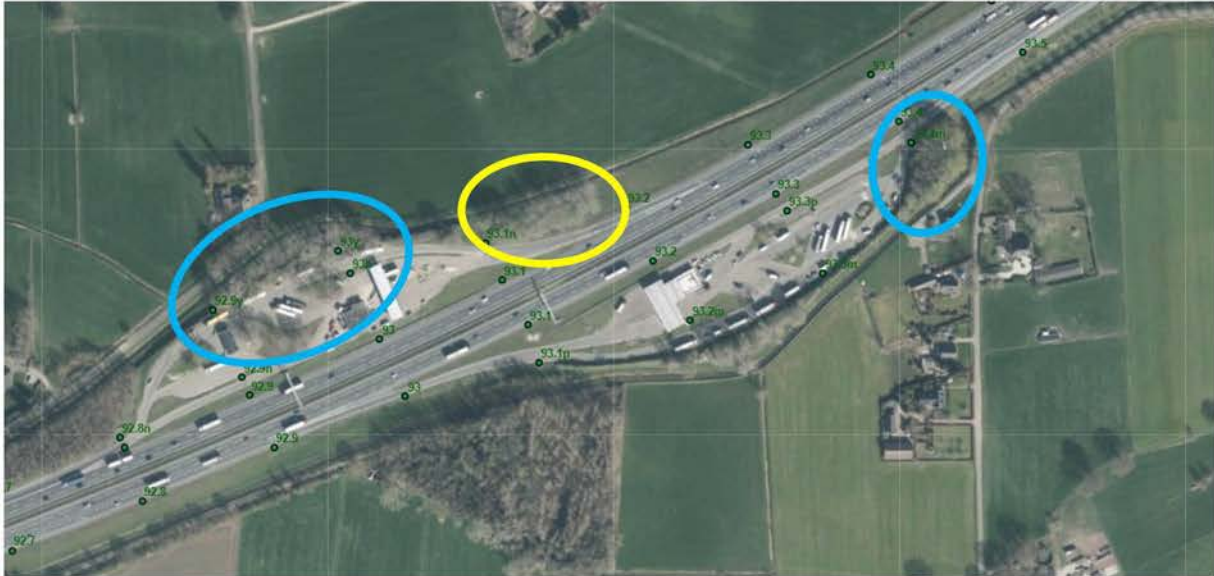
Op basis van de aangetroffen nestlocaties, zijn vergelijkbare alternatieven gezocht waar de roeken in de toekomst kunnen verblijven. Hier dient met verschillende aspecten rekening gehouden te worden. Bij roeken speelt imprinting een rol in de voorkeur voor hun nestlocaties. De huidige nesten bevinden zich in grauwe abelen en iepen aan de rand van de snelweg. Hierom is de verwachting dat de roeken op een andere locatie de voorkeur zullen hebben voor vergelijkbare boomsoorten. Daarnaast zal de voorkeur voor hetzelfde nestmateriaal en een vergelijkbare omgeving ook sterk aanwezig zijn. Tot slot dient er in de buurt genoeg foerageergebied aanwezig te zijn, namelijk vochtige, door melkvee begraaide en/of bemeste graslanden en op (net bewerkt) akkerland. Nadat de ontheffing verleend is zullen de roekennesten verplaatst worden naar de alternatieve locatie. Dit dient te geschieden in de periode tussen september 2022 en 15 januari 2023, waarbij minimaal 10 (indien mogelijk meerjarige) nesten verplaatst worden naar de nieuwe locatie.

Er is gezocht naar geschikte locaties. De voorwaarden waar deze locatie aan moest voldoen zijn resumerend als volgt:

- Op de alternatieve locatie zullen met name grauwe abelen en/of iepen moeten staan, indien deze locatie niet beschikbaar is dienen het bij voorkeur andere soorten populieren te zijn;
- De bomen dienen 15 tot 25 meter hoog te zijn. Roekennesten bevinden zich op minimaal 7 meter hoogte boven de grond, maar bij voorkeur boven de 14 meter. Hierbij is de beschikbaarheid van stevige takvorken op deze hoogtes leidend voor deze keuze in bomen;
- Er dient voldoende beschikbaar foerageergebied in de omgeving te zijn. Gezien het landschap in deze regio is dit geen probleem. Het overgrote deel van het achterland rondom de A1 bestaat uit intensief gemaaid grasland en akkers.

De meest geschikte locatie is de groep grauwe abelen ten oosten van de verzorgingsplaats Vundelaar (zie figuur 6). Deze locatie is op zeer geringe afstand en bestaat uit dezelfde boomsoorten van hetzelfde formaat als in de huidige kolonies voorkomen. Oorspronkelijk zou deze bomengroep gekapt moeten worden voor het ontwerp. Voor de beoogde werkzaamheden en de inrichting van deze specifieke locatie zijn in de optimalisatie echter alternatieven duidelijk geworden waardoor deze bomengroep behouden kan blijven. Compensatie voor de roekennesten die verloren gaan zal op deze locatie plaatsvinden.

De groep grauwe abelen ten oosten van de Vundelaar, samen met de bomen die behouden blijven op de locatie van de huidige kolonie (waarvan een deel nog weinig tot geen nesten bevat) bieden voldoende ruimte om het totaal van de nesten die verloren gaan te compenseren.

Figuur 6: De meest ideale locatie voor compensatie van de roekenkolonie (gele cirkel), gelegen op geringe afstand van de huidige kolonies (blauwe cirkels)

7.2 Maatregelen in tijd

De reconstructie werkzaamheden aan de verzorgingsplaatsen starten uiterlijk 30 juni 2023. Wanneer buiten de broedperiode van de roeken wordt gekapt worden de negatieve effecten op de vogels aanzienlijk verzacht. De kwetsbare periode (en dus broedperiode) voor de roek, waarbinnen niet gewerkt dient te worden, loopt van februari t/m augustus. Voorafgaande aan de broedperiode van 2023 zullen de bomen gekapt dienen te worden om verdere overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen. De kapwerkzaamheden zullen dan ook voor eind januari 2023 gaan plaatsvinden.

7.3 Monitoring

Ten behoeve van de roekenkolonie dient de huidige locatie van de kolonie en de locatie waar compensatie plaatsvindt gemonitord te worden. Na verplaatsing van de roekennesten dient 3 jaar gemonitord te worden om vast te stellen dat deze in gebruik genomen zijn en de compensatie succesvol heeft gebleken.

7.4 Maatregelen in kader van de zorgplicht

Naast het treffen van maatregelen zoals het aanbieden van een alternatieve locatie voor de kolonie en het werken buiten de kwetsbare periode van roeken, zijn aanvullende maatregelen nodig. Deze zijn nodig om te voorkomen dat roeken (of andere soorten) verstoord worden of zelfs gewond raken of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

Algemene maatregelen

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld met relevante informatie en contactgegevens van zowel de ecooloog van Heijmans als bevoegd gezag. Dit ecologisch werkprotocol dient aanwezig, beschikbaar en inhoudelijk bekend te zijn bij de aanwezige medewerkers;
- Veroorzaak geen extra verstoring dan strikt noodzakelijk;
- De werkzaamheden dienen begeleidt te worden door een ter zake deskundige ecooloog. Deze ecooloog dient betrokken te worden bij de relevante onderdelen van het werk, te monitoren of de maatregelen juist worden toegepast/opgevolgd en een logboek bij te houden van de relevante afspraken, gebeurtenissen, overleggen en maatregelen;

- Op regelmatige basis vinden er veldbezoeken plaats door de begeleidend ecooloog. Hierbij wordt de voortgang van de werkzaamheden bekeken en indien nodig besproken. Ook worden op deze momenten bijzonderheden besproken, eventuele aanvullende inspecties uitgevoerd en hierover gecommuniceerd

8 Staat van instandhouding

Er zijn naar schatting tussen de 45.000 en 48.000 roeken broedparen in Nederland (in 2020). In het jaar 2000 laat de populatietrend van de roek een piek zien en sinds dit jaar nemen de aantallen roeken weer gestaag af naar de waarden van voor 1990. In de provincie Gelderland is deze afname zelfs iets sterker ten opzichte van het landelijk gemiddelde. 80% van de roeken in Nederland broedt in Gelderland, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Friesland met een duidelijke concentratie broedparen in de oostelijke en noordoostelijke provincies. De State of Conservation Assessment voor de roek als broedvogel is ongunstig in Nederland voor broedende vogels, waar het voor niet broedende vogels zelfs een slechte staat is.

Ten behoeve van de roeken zullen voorafgaande en gedurende het voorgenomen project mitigerende maatregelen en daaropvolgend compenserende maatregelen getroffen worden waardoor de huidige en toekomstige staat van instandhouding niet te verslechtert.

9 Conclusie aanvraag ontheffing

Resumerend is dit activiteitenplan bedoelt om ontheffing soortenbescherming Wet natuurbescherming aan te vragen voor de volgende beschermde soorten:

Soort	Functie	Locatie (hmp)	Effect van werkzaamheden	Verbosbepaling Wnb	Vervolgstep
Roek	Kolonie	Verzorgingsplaats Vundelaar (93.0)	Vernieling van nesten en verstoring	Art. 3.1 lid 2 en lid 4	Ontheffing Wnb en maatregelen
Roek	Kolonie	Verzorgingsplaats de Paal (93.4)	Vernieling van nesten en verstoring	Art. 3.1 lid 2 en lid 4	Ontheffing Wnb en maatregelen

10 Gebruikte documenten en literatuur

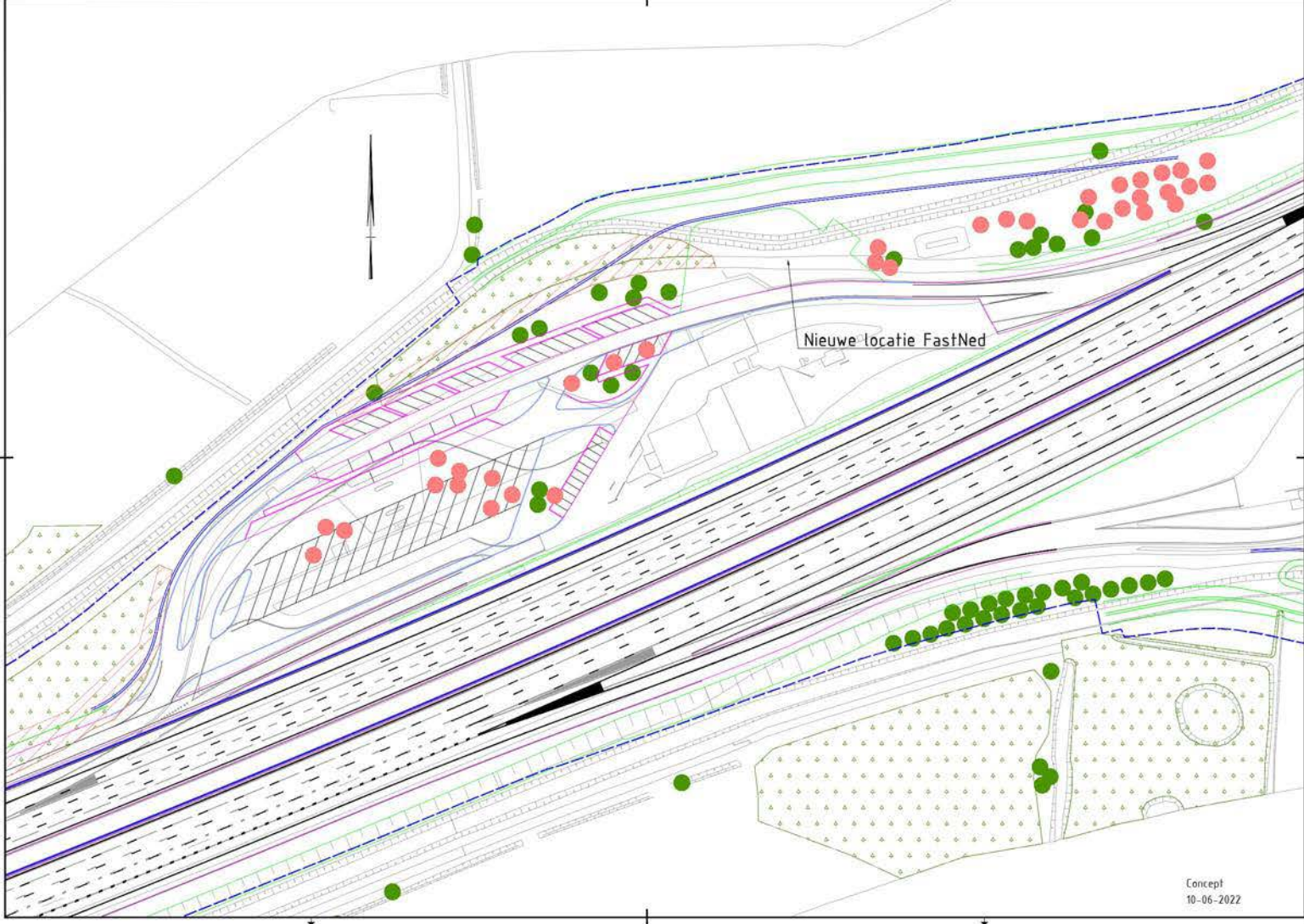
BIJ12, juli 2017, Kennisdocument Roek *Corvus Frugilegus* Versie 1.0

Onderliggende documenten uit Kennisdocument Roek

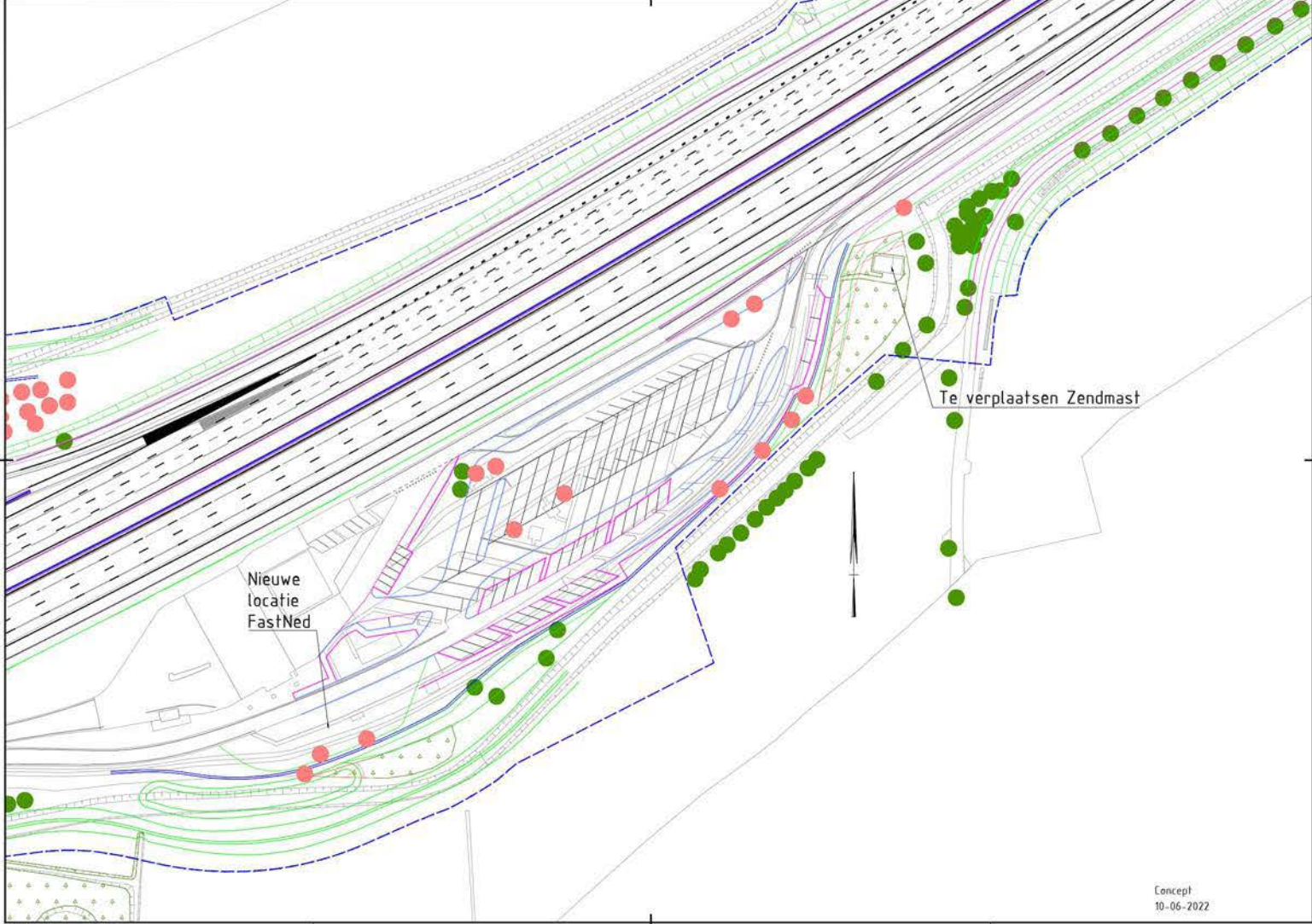
Arcadis, 22 juli 2021, Actualisatie Soortgericht Onderzoek Versie C, A1 AA FASE II

Royal HaskoningDHV, 25 mei 2018, Tracébesluit A1 Apeldoorn-Azelo, Bijlage 3, Deelrapport Natuur

[Sovon Vogelonderzoek | Rook](https://stats.sovon.nl/stats/soort/15630/?prov=0), <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15630/?prov=0>, geraadpleegd op 19 april 2022

Concept
10-06-2022

Concept
10-06-2022